

Además, es un claro ejemplo del poder transformador de la arquitectura con las ciudades.

—Pero eso pasa cuando la arquitectura es capaz de identificarse con la comunidad. Cuando no es gritos vacíos, sino contenido real cultural. Cuando es buena arquitectura, es capaz de retener memoria. Patrimonio es cualquier cosa que es capaz de retener la memoria colectiva.

¿Siente que hoy en día hay menos creatividad en el mundo de la arquitectura?

—El mundo, en general, no quiere riesgos y todo está muy homologado. Todo va a hacia lo estándar y hay una regla de cómo hacerlo. Esto no es bueno. La creatividad necesita confianza y la confianza quiere decir asumir

riesgos. Todo se quiere ya y eso no va bien con ella.

¿Cómo ve el futuro del sector tras la pandemia? ¿Va a servir para algo?

—El ser humano es un ser depredador y ante cualquier desgracia de uno, hay otro que la aprovecha. Los que vamos a pie debemos reivindicar los espacios de comunidad que nos hagan sentir que no estamos solos. Los espacios públicos nos tienen que hacer sentir parte de ello y no que la vivienda sea una mercancía para ganar dinero. No podemos dejar que se conviertan en material de especulación. Hay que reivindicar mucho más los espacios dignos. Si nosotros no lo hacemos, los depredadores van a continuar aprovechándose de ello. ●

Euskadiko gatazkei buruzko 60 ipuin, 23 urteko lan batean

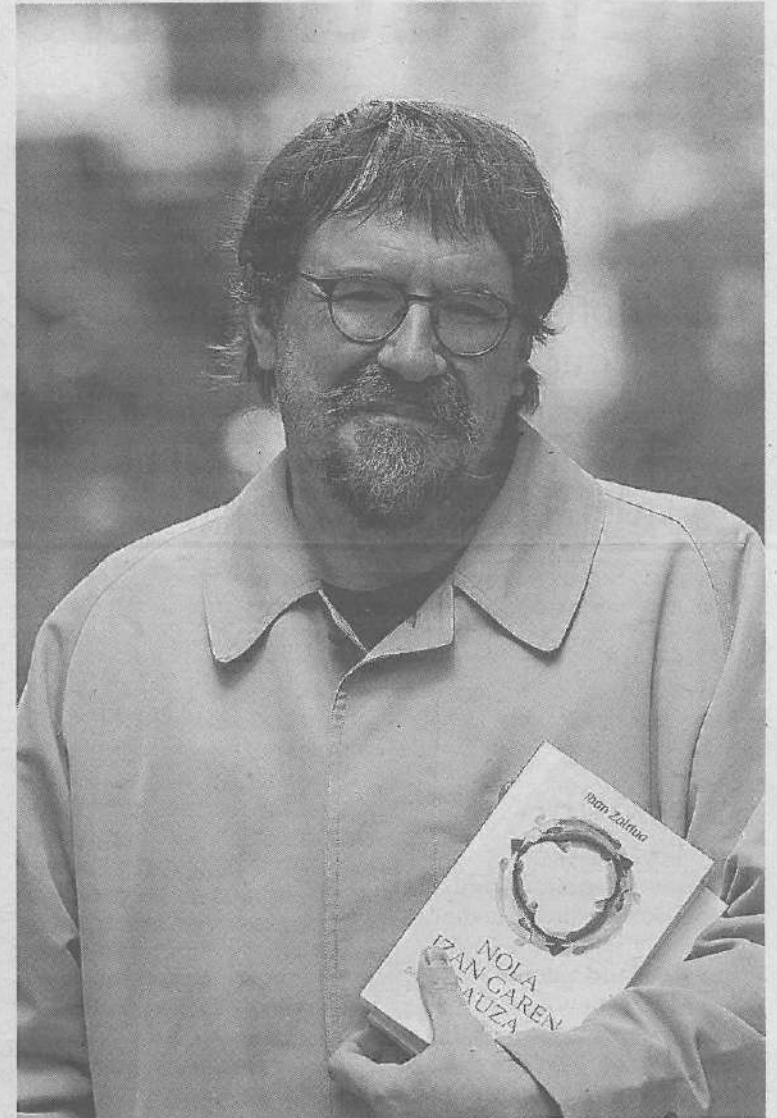
Iban Zalduak euskal gatazkaren ia ipuin guztiak bildu ditu liburu batean

✎ E. F. Domínguez
📍 Ruben Plaza

DONOSTIA — “Iban Zalduaren irakurlea bazara, badakizu orriotan barneratzeak zer arrisku duen; besteek kontuan izan itzulerarik gabeko bidaia bat hasteko zorian zaudetela; Zalduaren fikzioak, gaia dena izanik ere, zure errealitatea bera bihurtuko baitu”. Hitz hauekin aurkeztzen da Iban Zalduaren azken lana, *Nola izan garen gauza*. Azken 23-24 urteetan berak idatzitako 60 ipuin biltzen dituen liburua da, Euskadin izandako hainbat gatazkari buruz, besteak beste, ETaren terrorismoari eta haren amaierari buruz.

Liburu honen aurkezpena atzo egin zen Erein Argitaletxearen eskutik eta aurkezpen honetan idazleak bere azken lana argitaratzeko egin duen lana zehaztu zuen. Lan honekin pozik zegoela adierazi zuen, eta bere eleberritzat katalogatu zuen, nahiz eta ipuinak izan edo nobela baten antzekoena dela adierazi zuen. Izan ere, ipuinen generoa defendatu zuen, eta ziurtatu zuen ipuinek hainbat ezaugarri ematen dizkietela irakurleei, baita haien azken lana ere. Gainera, defendatu zuen lan honekin ez dituela irakurleak inongo ideologia politikotan kokatu nahi, denbora errealean literatura egin besterik ez duela nahi, liburuan argitaratu diren ipuin horietako asko Euskadiko gatazkek gertatzen ziren bitartean idatzi baitziren. Halaber, ipuin guztiak ordena kronologikoaren arabera zehazten dira, berak gogoratu eta azaldu nahi izan dituen gatazkek gertatu ahala. Liburuko ipuinek gatazka ezberdinak dituzte ardatz, baita garai ezberdinak ere. Eta hainbat bildumatan argitaratu dira, beste gai batzuetatik abiatuta.

“23 urtetan zehar argitaratu eta idatzi ditudan ipuinak dira. Izan ere, duela hiru urte liburu bat argitaratu nuen gaztelaniaz, *Como si todo hubiera pasado*, eta hau euskarazko edizio osatuagoa da, beste edizioan sartu ezin izan nituen ipuinekin, baina orain bai”, azaldu zuen. Gainera, Ibon Egafaren sarrera bat ere badu ibilbide hau azaltzeko, idazleak bereziki eskertu zuena. “Liburu honen espiritua Euskadin izan ziren gatazken arrazoiak azaltzea da. Gainera, horietako asko denbora errealean idatzita daude, gatazkek gertatzen ziren bitartean idazten joan nintzelako”, gogoratu du. Laburbilduz, historiari begiratzea da, iragana hobeto ulertuta “gaur egunera nola iritsi garen ulertzeko”, Euskadin orain arte egindako urratsak ulertzeko, zehaztu zuen. Lan honetan 450 orrialde inguru biltzen dira, 1997an idatzitako istorioekin (lehenengoa) eta urte honetan bertan idatzitako

Iban Zaldua, atzo Donostian.

istorio berriagoekin. Guztiak mimo handiz idatziak, orain idazlearen liburu berri honetan jasotzen direnak. “Bilduma berezia, osoa eta oso landua da”, aitortzen du. Gainera, gatazka horiek guztiak ikuspegi desberdinetatik kontatzen dira, une jakin bakoitzean protagonista desberdinek egindako ekarpenari esker. Uxue Apaolazak dioenez, liburu honek datu berriak eta ezezagunak

eskaintzen dizkie Euskadin gatazka desberdinak bizi izan zituzten irakurleei, hala nola terrorismoa.

IRITZIA “Agian, ezer ez da sinetsi dugun modukoa. Beharbada, fikzioak baino ezin dizkigu zenbait gauza kontatu. Liburu honetan guak arrotzen dira, ironia bisturri zorrotz bat da, minak berri-zendatzen dira, ahanzturaz hil zenuena mamu bilakatzen da, epikak lurperatzen dira, familia eta kuadrilla epaile ezjakinak dira. Ez dago narratzaileak bere aldarrikatzen duen minik; beraz, ez dago berea ez denik ere. Zurea ez denik ere”, jartzen du liburuaren aurkezpenean. Eta ondorioztatu egiten du: “Eta ipuinak liburua itxi orduko isilduko diren itxaropena baduzu, gaixoa; fikzio batzuek begirada aldatzeko boterea baitute, eta badakigu, historiaren joanean elementu bat bakarria aldatuz gero, zer gerta daitekeen, bai orainaldian bai etorkizunean. Eta kontuz iraganik ahoskatu nahi ez duten etorkizunekin, fikziozkoak baino askoz gezurtiagoak dira”. ●

“23 urtetan zehar argitaratu eta idatzi ditudan ipuinak bildu ditut liburu honetan”

“Liburu honen espiritua Euskadin izan ziren gatazken arrazoiak azaltzea da”

IBAN ZALDUA
Idazlea